

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง ในกรณีที่ภริยาไม่ประสงค์จะฟ้องหย่าสามี ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่มีความสัมพันธ์ในทำนองชู้สาวกับสามีได้นั้น ต้องมีข้อเท็จจริงว่า หญิงอื่นนั้นต้องแสดงตนว่ามีความสัมพันธ์กับสามีตนในทำนองชู้สาว “โดยเปิดเผย”

นางปิยนันท์ พันธุ์ชนะวาณิช

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง โจทก์ซึ่งเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นได้นั้น ต้องมีข้อเท็จจริงว่า หญิงอื่นแสดงตนว่ามีความสัมพันธ์กับสามีตนในทำนองชู้สาว “โดยเปิดเผย” หน้าที่น่าสืบให้ได้ความเช่นนั้นจึงตกแก่โจทก์

การที่โจทก์นำสืบว่า จำเลยได้มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับ ว. สามีโจทก์ โดยได้ติดต่อกันทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ส่งข้อความทางโทรศัพท์ ส่งข้อความ (Chat) ทางระบบเครือข่ายไลน์ มีการนัดหมายกันไปมีเพศสัมพันธ์กันตามสถานที่ต่างๆ และมีคลิปวิดีโอภาพการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างจำเลยกับ ว. รวมถึง ว. ได้ส่งดอกไม้ให้จำเลยเป็นประจำและโอนเงินเข้าบัญชีจำเลย โจทก์ได้มีหนังสือร้องเรียนถึงพฤติกรรมจำเลยไปที่กรรมการผู้จัดการใหญ่เพื่อให้ตรวจสอบพฤติกรรมและตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยจำเลย แต่โจทก์มีตัวโจทก์มาเบิกความเพียงปากเดียวว่า จำเลยกับ ว. มีพฤติกรรมดังกล่าว แม้จำเลยยอมรับในรายงานกระบวนการพิจารณาว่า จำเลยมีเพศสัมพันธ์กับ ว. จริง แต่จำเลยก็ไม่ได้รับว่าตนเองอยู่ในฐานะภริยาอีกคนของ ว. หรือ ว. ได้มีพฤติกรรมยกย่องตนเองฉันภริยาแต่อย่างใด ภาพถ่ายและคลิปวิดีโอโจทก์ได้มาจาก ว. ทั้งสิ้น โดย ว. เก็บไว้ในโน้ตบุ๊ก flashdrive และ external harddisk ว. เป็นผู้อธิบายให้โจทก์ฟังว่าสถานที่ต่างๆ คือที่ใด แสดงให้เห็นว่า การที่โจทก์รู้เห็นถึงความสัมพันธ์ของ ว. กับจำเลยเกิดจากคำบอกเล่าของสามีของโจทก์เองหาใช่การกระทำของทั้ง ว. และจำเลยที่มีการแสดงออกโดยเปิดเผยจนเป็นที่รับรู้และเข้าใจต่อบุคคลอื่นไม่ ไม่ปรากฏพฤติกรรมว่า ว. ได้เลี้ยงดูยกย่องจำเลยเป็นภริยา หรือแยกไปอาศัยอยู่กินด้วยกัน หรือพาจำเลยไปเปิดตัวต่อผู้อื่นในที่ชุมชน หรือพาไปตามสถานที่ต่างๆ แบบเปิดเผย ไม่มีการแสดงออกทั้งภาพถ่าย และการระบุสถานะในสื่อสังคมออนไลน์ปรากฏต่อสาธารณชน ไม่มีพยานบุคคลอื่นที่รู้เห็นความสัมพันธ์ของบุคคลทั้งสองไม่ว่าพนักงานโรงแรม พนักงานรักษาความปลอดภัย บิดามารดา เพื่อนร่วมงานของจำเลย เพื่อนร่วมงานของโจทก์ เพื่อนของ ว. ลำพังเพียงรูปถ่ายของจำเลยกับ ว. ที่ไปมีเพศสัมพันธ์ตามสถานที่ต่างๆ และคลิปวิดีโอที่โจทก์ได้มาจากสามีตนเอง ไม่ใช่สิ่งที่สื่อถึงเจตนาที่แท้จริงของบุคคลทั้งสองว่าต้องการมีความสัมพันธ์แบบเปิดเผย โจทก์ก็นำพยานหลักฐานต่างๆ เหล่านี้มาได้ด้วยความยินยอมของ ว. โจทก์ส่งภาพการมีเพศสัมพันธ์ของจำเลยกับ ว. ไปให้ ส. น้องสาวจำเลยทางเครือข่ายไลน์ ทำให้เป็นที่เผยแพร่ไปในสังคม อันเป็นการกระทำด้วยตัวโจทก์เองหาใช่จำเลยเป็นคนเผยแพร่ไม่ **การกระทำดังกล่าวจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคนที่ย่อมต้องปกปิด แอบลักลอบกระทำกันในที่ลับ แม้ว่าอาจเป็นการละเมิดสิทธิในครอบครัวของโจทก์กับผู้เป็นภริยา แต่โจทก์ย่อมไม่สามารถเรียกค่าทดแทนจากจำเลยได้**

เพราะจำเลยไม่ได้แสดงตนโดยเปิดเผยว่ามีความสัมพันธ์กับสามีโจทก์ในทำนองชู้สาวตามนัยแห่ง
บทบัญญัติ มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๘๘/๒๕๖๑

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์กับนาย ว. เป็นสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๗
จำเลยได้เป็นชู้กับนาย ว. โดยการร่วมประเวณีกับนาย ว. เป็นอาฉินจนถึงปัจจุบัน และอยู่กินฉันสามีภริยากัน
อย่างเปิดเผยแสดงออกต่อบุคคลทั่วไปเสมือนกับเป็นสามีภริยา ทั้งที่รู้อยู่แล้วว่านาย ว. จดทะเบียนสมรสกับ
โจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความอับอาย เสียเกียรติยศชื่อเสียง ขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าทดแทน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยให้การว่า โจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตและไม่มีอำนาจฟ้องเนื่องจากโจทก์มีหนังสือร้องเรียนไปยัง
กรรมการผู้จัดการใหญ่เพื่อให้ตรวจสอบพฤติการณ์ของจำเลย และส่งภาพถ่ายส่วนตัวไปให้น้องสาวจำเลย
จำเลยไปแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษโจทก์ว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีข้อหา
หมิ่นประมาท ต่อมาโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ หลังจากนั้นโจทก์ได้มาตกลงประนีประนอมยอมความกับจำเลย
โดยยอมรับว่าเป็นความเข้าใจผิดของโจทก์ โจทก์จะทำหนังสือขอถอนการร้องเรียนดังกล่าว และยืนยันว่าจะไม่
ทำหนังสือร้องเรียนอีกต่อไป โจทก์จึงสิ้นสิทธิในการดำเนินคดีนี้แล้ว การที่โจทก์ยังคงดำเนินคดีนี้ต่อไปจึงเป็น
การกระทำโดยไม่สุจริตและไม่มีอำนาจฟ้อง นาย ว. สามีโจทก์ได้ปลุกปล้ำขึ้นใจและถ่ายภาพเปลือยของจำเลย
เพื่อนำมาไว้ต่อรอง จำเลยจำต้องยอมเพราะกลัวเสื่อมเสียชื่อเสียง จำเลยไม่ได้สมัครใจเป็นชู้อยู่กับนาย ว.
โจทก์มิใช่ผู้เสียหายที่แท้จริงจึงไม่มีสิทธิได้รับค่าทดแทน ค่าทดแทนที่โจทก์เรียกร้องมาเกินจริง ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า
โจทก์และนาย ว. เป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยรู้จักกับนาย ว. ในทำนองชู้สาวและเคยมี
เพศสัมพันธ์กัน เมื่อโจทก์ทราบเรื่องได้ทำหนังสือร้องเรียนไปยังกรรมการผู้จัดการใหญ่เพื่อให้สอบสวนทางวินัย
จำเลย และได้ส่งภาพถ่ายจำเลยขณะมีเพศสัมพันธ์กับนาย ว. ไปให้น้องสาวจำเลยและบุคคลอื่นๆโดยผ่านทาง
โทรศัพท์เคลื่อนที่ในไลน์แอฟลิเคชั่น จำเลยไปแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับโจทก์ในข้อหาหมิ่นประมาท
โจทก์จำเลยไปตกลงเจรจาต่อหน้าพนักงานสอบสวน โดยโจทก์ทำบันทึกยอมรับว่าเหตุที่ร้องเรียนจำเลยเป็น
การเข้าใจผิดของโจทก์ โจทก์จะทำบันทึกขอถอนการร้องเรียนและยืนยันว่าจะไม่รื้อฟื้นร้องเรียนจำเลยอีก
ส่วนจำเลยขอถอนคำร้องทุกข์ไม่ติดใจดำเนินคดีอาญาแก่โจทก์ คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า โจทก์มี
อำนาจฟ้องจำเลยหรือไม่ เมื่อพิจารณابันทึกที่โจทก์ทำ บันทึกดังกล่าวไม่มีข้อความว่าโจทก์จะถอนฟ้องหรือ

ไม่ดำเนินคดีนี้กับจำเลย เป็นเพียงโจทก์แสดงความประสงค์ว่าโจทก์จะทำหนังสือขอถอนการร้องเรียนจำเลยต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อแลกเปลี่ยนกับโจทก์ไม่ต้องการให้จำเลยดำเนินคดีโจทก์ฐานหมิ่นประมาท กรณีไม่ใช่เรื่องที่โจทก์จะถอนฟ้องหรือไม่ดำเนินคดีนี้ต่อไปแต่อย่างไร ไม่ถือเป็นการตกลงระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกค่าทดแทน การฟ้องคดีนี้จึงไม่ใช่เป็นการที่โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องดังศาลล่างทั้งสองวินิจฉัย ที่ศาลล่างทั้งสองยกฟ้องจึงไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการต่อมาว่า จำเลยแสดงตนโดยเปิดเผยว่าจำเลยมีความสัมพันธ์กับสามีโจทก์ในทำนองชู้สาวอันจะทำให้โจทก์มีสิทธิเรียกค่าทดแทนจำเลยหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง ในกรณีที่ภริยาไม่ประสงค์จะฟ้องหย่าสามี ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่มีความสัมพันธ์ในทำนองชู้สาวกับสามีได้นั้น ต้องมีข้อเท็จจริงว่า หญิงอื่นนั้นต้องแสดงตนว่ามีความสัมพันธ์กับสามีตนในทำนองชู้สาว “โดยเปิดเผย” หน้าที่นำสืบให้ได้ความเช่นนั้นจึงตกแก่โจทก์ แต่โจทก์มีตัวโจทก์มาเบิกความเพียงปากเดียวว่าจำเลยกับนาย ว. มีพฤติกรรมดังกล่าว แม้จำเลยจะยอมรับในรายงานกระบวนการพิจารณาว่าจำเลยมีเพศสัมพันธ์กับนาย ว. จริง แต่จำเลยไม่ได้รับว่าจำเลยอยู่ในฐานะภริยาอีกคนหนึ่งของนาย ว. หรือนาย ว. มีพฤติกรรมยกย่องตนเองฉันภริยาแต่อย่างใด โจทก์เบิกความยอมรับว่า ภาพถ่ายต่าง ๆ และคลิปวิดีโอที่โจทก์ได้มาจากนาย ว. ทั้งสิ้น โดยนาย ว. เก็บไว้ในโน้ตบุ๊ก flashdrive และ external harddisk นาย ว. เป็นผู้อธิบายให้โจทก์ฟังว่าสถานที่ต่าง ๆ คือที่ใด แสดงให้เห็นว่าการที่โจทก์รู้เห็นถึงความสัมพันธ์ของนาย ว. กับจำเลยเกิดจากคำบอกเล่าของสามีโจทก์เอง หาใช่การกระทำของทั้งนาย ว. กับจำเลยที่มีการแสดงออกโดยเปิดเผยจนเป็นที่รับรู้และเข้าใจต่อบุคคลอื่นไม่ ทางนำสืบของโจทก์ก็ไม่ปรากฏพฤติกรรมว่านาย ว. ได้เลี้ยงดูยกย่องจำเลยเป็นภริยาหรือแยกไปอยู่ด้วยกัน หรือพาจำเลยไปเปิดเผยตัวต่อผู้อื่นในที่ชุมชน หรือพาไปในสถานที่ต่าง ๆ แบบเปิดเผย ลำพังเพียงรูปถ่ายของจำเลยกับนาย ว. ที่ไปมีเพศสัมพันธ์ตามสถานที่ต่าง ๆ และคลิปวิดีโอที่โจทก์ได้มาจากสามีตนเอง ไม่ใช่สิ่งที่สื่อถึงเจตนาที่แท้จริงของบุคคลทั้งสองว่าต้องการมีความสัมพันธ์แบบเปิดเผย ทั้งโจทก์ไม่ได้ให้นาย ว. มาเบิกความเพื่อให้จำเลยถามค้านว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในรูปแบบที่ต้องการให้จำเลยเป็นภริยาอีกคนหรือไม่ โจทก์นำพยานหลักฐานต่าง ๆ เหล่านี้มาด้วยความยินยอมของนาย ว. โจทก์มิได้ฟ้องหย่าหรือกล่าวโทษสามีตนเองที่ไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่น แต่โจทก์กล่าวโทษแก่จำเลย โดยทำหนังสือร้องเรียนผู้บังคับบัญชาจำเลยเพื่อให้ลงโทษทางวินัย ส่งภาพการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างจำเลยกับนาย ว. ไปให้น้องสาวของจำเลย ทำให้เป็นที่เผยแพร่ไปในสังคมอันเป็นการกระทำด้วยตัวโจทก์เอง หาใช่จำเลยเป็นคนเผยแพร่ไม่ ประกอบกับจำเลยนำสืบว่า นาย ว. มีผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยนับรวมประมาณ ๔๐ คน ซึ่งโจทก์ก็ไม่ได้ถามค้านพยานเอกสารดังกล่าวว่าไม่เป็นความจริง ดังนั้น น่าเชื่อว่านาย ว. มีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นเป็นอาจिनรวมทั้งจำเลยด้วย และการกระทำดังกล่าวจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคนที่ย่อมต้องปกปิด แอบลักลอบกระทำกันในที่ลับ แม้ว่าจะอาจเป็นการละเมิดสิทธิในครอบครัวของโจทก์ผู้เป็นภริยา แต่โจทก์ย่อมไม่สามารถเรียกค่าทดแทนจากจำเลยได้ เพราะจำเลยไม่ได้แสดงตนโดยเปิดเผยว่ามีความสัมพันธ์กับสามีโจทก์ในทำนองชู้สาวตามนัยแห่งบทบัญญัติมาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ.

หมายเหตุ แม้คดีนี้จะได้ความว่ามีการเปิดเผยคลิปวิดีโอและรูปถ่ายที่สามีโจทก์ร่วมหลับนอนกับจำเลย อันถือว่าการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างสามีโจทก์กับจำเลยแล้ว แต่ผู้ที่เปิดเผยนั้น กลับเป็นโจทก์ซึ่งเป็น ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย หาใช่จำเลยเป็นผู้ที่เปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างจำเลยกับสามีโจทก์ไม่ โจทก์จึง ไม่สามารถฟ้องเรียกค่าทดแทนจากจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๕